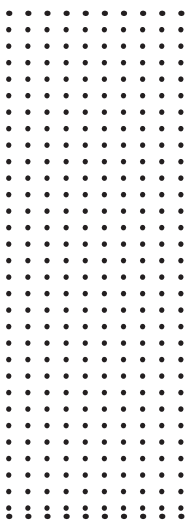

عباس عبدی:
کارنامه مومنی دو نکته دارد اول، اینکه این فرد برای جان انسان‌ها اهمیت قائل است دوم اینکه به هر حال ایشان آدم موفق است که در هر سمتی قرار گرفته، موفق عمل کرده است

در پی همین واکنش‌ها که نشان مثبتش را می‌توان این دانست که بخشی از جامعه و فعالان سیاسی بی‌تفاوتی را کنار گذاشته‌اند؛ و پس از آنکه شوک ناشی از لیست کم‌کم فروکش کرد، این موضوع نیز به میان آمد که چقدر دست دولت برای انتخاب وزرای مطلوب باز بود و چقدر افرادی مانند اسکندر مؤمنی گزینه مقبول و مناسب هستند. در همین روزهای اخیر باتوجه به سابقه‌ای که از مؤمنی در رسانه‌ها منتشر شد، بسیاری او را گزینه توافقی میان پزشکیان و جریان محمدباقر قالیباف که مورد تأیید رهبری بوده، عنوان کردند؛ اما در اولین حضورش در مجلس این موضوع را چنین پاسخ داده است که «هیچ کس او را به آقای پزشکیان معرفی نکرد بلکه آشنایی او با پزشکیان به زمان گذشته و در دانشگاه تبریز بازمی‌گردد. از این رو پزشکیان او را برای سمت وزارت کشور در نظر گرفت (نقل قول از ابراهیم رضایی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی مجلس)» و البته پیگیری‌ها حاکی از آن است که او برخلاف تصور موجود در ابتدا از حضور در این پست به دلایل گوناگون از جمله مواجهه‌های احتمالی سیاسی-اجتماعی اجتناب می‌کرد اما در نهایت پس از آنکه همه گزینه‌های مطلوب سیاسی از دور انتخاب حذف شدند و رئیس‌جمهوری به شرایطی رسید که بین گزینه‌های اصولگرای تندرو و غیرهمسو با گفت‌وگو، نیاز به انتخاب داشت؛ او چنین پستی را پذیرفت. اما براساس اطلاعات موجود مومنی کیست و سابقه‌اش چیست؟ آیا گزینه مناسبی برای این پست است؟

▼ اسکندر مومنی بر اساس اطلاعات

سوابق علمی او براساس آنچه در متن برنامه‌اش در وزارت کشور اعلام شده است: «دانشیار دانشگاه جامع امین است و کارشناسی فلسفه از دانشگاه تبریز دارد و کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل از دانشگاه تهران گرفته است و دوره دکتری‌اش را هم در دانشگاه عالی دفاع ملی گذرانده است.» و درباره سابقه اجرایی‌اش، او هم متعلق به «نسل جنگ» است و فرماندهی در دوران ۸ ساله جنگ را در کارنامه‌اش داشته است و رئیس ستاد لشکر ۲۵ کرپلا بوده است. این وزیر ۶۲ ساله که از همان اوایل جنگ به عضویت سپاه درآمده، پس از آن به نیروی انتظامی منتقل شده است. فرماندهی قرارگاه عملیاتی فرماندهی انتظامی کل کشور، فرماندهی انتظامی خراسان بزرگ، معاون عملیات فرماندهی انتظامی کل کشور، رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی کل کشور، جانشینی فرماندهی انتظامی کل کشور و دبیری کل ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست‌جمهوری نیز در کارنامه او به چشم می‌خورد و در این چارچوب او یکی از پایه‌گذاران «پلیس ۱۱۰» بوده است. مومنی در دهه ۱۳۹۰ پیشرفت حرفه‌ای قابل توجهی داشته و با معاونت عملیات نیروی انتظامی به فرماندهی پلیس راهنمایی و رانندگی و سپس جانشینی فرمانده نیروی انتظامی رسیده است. او در دولت دوم روحانی، به‌عنوان دبیر ستاد مبارزه با مواد مخدر منصوب شد.

▼ عباس عبدی: اگر یک‌سوم موفقیت‌های قبلی‌اش را در وزارتخانه داشته باشد، کلاهمان را به هوا می‌اندازیم

در تکمیل اطلاعات درباره کارنامه او و پیگیری از جرایمی معرفی او به‌عنوان وزیر کشور پیشنهادی، گفت‌وگویی با عباس عبدی، تحلیلگر سیاسی و از اعضای شورای راهبری تعیین وزرای دولت چهاردهم داشته‌ایم. او در این گفت‌وگو درباره معرفی اسکندر مومنی به‌عنوان وزیر پیشنهادی کشور چنین توضیح داد: «بنده ایشان را دقیق نمی‌شناختم در این دو روز قدری پیگیری کردم. نقطه مثبت او عدم علاقه‌اش به پذیرش این سمت بوده و در جامعه ما که اغلب دنبال پست و

منویات، شعارها، برنامه‌ها و وعده‌های تبلیغاتی‌اش، پشتیبانی و همراهی کند. اگر همراهی هم نمی‌کند حداقل برای او بن‌بست و مانعی ایجاد نکند. به نظر من این مهم‌تر از آن است که دنبال فردی باشیم که به‌صفت شخصی صلاحیت کافی داشته باشد. اگر ذهن‌ها فقط و فقط در معرفی یک وزیر برگزیده به توانمندی او معطوف شود اما به این جنبه اولیه توجه نشود، رویکردی کاملاً انحرافی در پیش گرفته‌ایم. فارغ از اینکه وزیر برگزیده چه کسی خواهد بود، باید روی این نقطه متمرکز شویم که رئیس‌جمهور را در پاسخگویی به برنامه‌ها و شعارهایش که امیدی در جامعه به وجود آورده تقویت کنیم و از حاکمیت، حمایت از رئیس‌جمهور برای تحقق برنامه‌هایش را مطالبه کنیم. با عبور از این نقطه سپس باید روی انتخاب فردی با صلاحیت‌های لازم متمرکز شویم. در بحث شاخص‌های فردی نیز باید کسی وزیر کشور شود که فهم کاملاً اجتماعی حتی در امر انتظام جامعه و البته سیاست داشته باشد. وزیر کشور باید با فهم فراگیر از امر سیاست‌ورزی در اداره کشور و ضرورت تأمین امنیت روانی-نسلی و اقتصادی برای مردم، بانگاه جامعه‌گرا به مناسبات جاری برنامه‌هایی در پیش بگیرد که سطح اعتماد جامعه و شهروندان را نسبت به حاکمیت افزایش دهد. در واقع بتواند سيطرة اعتماد ملی را قدرتمندتر و توانمندتر کند. وزیر کشور در کشورهای جهان سبوم به‌ویژه جهان عرب در منطقه، بیشتر مجری و کارگزار بخش قهرآمیز قدرت انتظامی کشور است نه بیشتر. باید به مقامات ذریع پادآوری و استدلال کنیم که وظایف وزیر کشور در ایران بسیار فراگیرتر از وظایف وزیر در کشورهای عربی منطقه است. باید تلاش کنیم به‌نهاد حاکمیت پادآور شویم حیطه ماموریت و اقدام وزارت کشور فرابخشی است و عملاً زبانی توانای دولت در تمام امور جاری کشور است و همه ماموریت‌های دولت در ظرفیت منطقه‌ای با محوریت وزارت کشور تعقیب می‌شود. اگر این نگاه وجود داشته باشد، باید فردی برای وزارت کشور انتخاب شود که شخصیتی فراجنحی و فراتر از بخش‌های تخصصی کشور داشته باشد. در چنین شرایطی می‌توان به ظرفیت وزیر کشور اعتماد کرد که دست قدرت

مسلط دولت در اعمال تدابیر در تمام بخش‌های میانی اداره کشور، شهرها، روستاها و بخش‌های غیرمرکزی است.

▼ برخی از گزینه‌های معرفی شده در کابینه دور از انتخاب بودند. چرا بیشترین انتقاد به پزشکیان بر سر معرفی وزیر کشور بود؟

تصور می‌کنم کابینه‌ای که به مجلس معرفی شده، اگر نه کابینه مطلوب که در حد شرایط محدودکننده موجود، آن هم پس از شکست جریان مهاجم افراطی، کابینه‌ای در حد مقدر است. در دستگانه فکری نیروهای سیاسی و احزاب اصلاح‌طلب حامی آقای پزشکیان این کابینه نسبتاً نمره قابل قبولی می‌گیرد. البته تأیید می‌کنم نسبت به معرفی جناب آقای مومنی به‌عنوان وزیر کشور که شخصاً چهره نظامی معتدل و واجد رویکرد فرهنگی است، خواسته یا ناخواسته انتخاب و پیشنهاد برخلاف پیش‌دوری‌های اولیه سیاسی بود. علت اصلی دغدغه‌ها هم آن است که این شخصیت محترم عمدتاً پیشینه فعالیت اجرایی انتظامی کشور را داشته و از این جهت تصور بر این است که شاید فرد دیگری باید این ماموریت را عهده‌دار شود. من در این زمینه پیش‌دوری نمی‌کنم چرا که پیشینه افراد دلالت بر تمامیت رفتار آینده آنها ندارد. اگر فرد برگزیده برای وزارت کشور نگاه ملی، فرابخشی و فراعلمیاتی را در عرصه ملی پیش ببرد، حتی اگر شخصیت نظامی و انتظامی باشد، نیاز جامعه با آن تأمین و مرتفع خواهد شد. از این جهت پیش و بیش از آنکه ذهن‌مان را به دوست محترم شخص جناب آقای مومنی معطوف کنیم باید مجلس و دولت و شخص رئیس‌جمهور نسبت به وزیر برگزیده برنامه‌ها و تحقق برنامه‌های مورد انتظار را مبنای دآوری و قضاوت قرار دهند.

▼ با وجود محدودیت‌هایی که همیشه در

مقام هستند ویژگی مثبت است اما این عدم علاقه او از همان زاویه‌ای است که منتقدان او را نقد کرده‌اند، یعنی اینکه او معتقد بوده که وزیر کشور ترجیحاً غیرنظامی باشد.» عبدی در ادامه افزود: «با توجه به محدودیت‌هایی که وجود داشته و اینکه اگر او این سمت را نمی‌پذیرفت، گزینه‌ی بعدی را که می‌بیند در نهایت در آخرین لحظات حاضر به پذیرش شده‌است.» این تحلیلگر سیاسی درباره کارنامه او چنین تصریح کرد: «تکنه دیگر درباره ایشان کارنامه مثبت اوست. وقتی که در سال ۱۳۸۴ یعنی قریب به ۲۰ سال پیش سالانه ۲۸ هزار نفر تلفات جاده‌ای داشتیم و ایشان برنامه‌ای را اجرا کرد که این تلفات را تا ۱۶ هزار نفر هم کاهش داد. یعنی نزدیک به ۵۰ درصد کاهش تلفات را شاهد بودیم. این بسیار ارزشمند است؛ ضمن اینکه طی این سال‌ها تعداد خودرو و مسافر در کشور بیشتر شده است؛ یعنی او عملکردی موفق داشته است. این کارنامه دو نکته دارد اول، اینکه این فرد برای جان انسان‌ها اهمیت

قائل است و در چنین شرایطی دلیل ندارد ما دنبال افرادی برویم که کارنامه درستی ندارند یا کارنامه ندارند. دوم اینکه به هر حال ایشان آدم موفق است که در هر سمتی قرار گرفته، موفق عمل کرده است و می‌داند که نباید از زاویه نظامی در این پست مدیریت کند. ایشان اگر یک‌سوم موفقیتی که تا الان در پست‌های مختلف داشته در وزارت کشور هم به دست آورد کلاهمان را باید به هوا بیااندازیم. مگر آن قبلی‌ها که نظامی نبودند مثلاً در سال ۹۸ چه کار کردند.» ایشان در ادامه تأکید کرد: «مشکل پیش‌آمده این است که او از ابتدا در لیست نبوده و اگر ایشان از ابتدا مطرح می‌شد با توجه به شناختی که من از مجموعه و شورای راهبری داشتیم احتمالاً از لیست کار گروه هم بالا می‌آمد. یعنی آن وجه تخصصی او بر وجه نظامی‌اش برتری پیدا می‌کرد. ایشان به دلایلی که شاید یکی از آنها آشنایی شخصی‌اش با رئیس‌جمهوری بود مطرح شده و در ذهن نبوده است چون معمولاً ذهن‌مان به سمت افراد شناخته‌شده‌تر می‌رود و بر همین اساس الان که درباره او بیشتر می‌دانم به نظرم وزیری هماهنگ با پزشکیان خواهد بود.»

▼ برنامه‌های اعلامی مومنی برای وزارت کشور

براساس آنچه درباره مومنی طی این روزها مطرح شده است و با توجه به اینکه علاوه بر شخصیت افراد برنامه‌های اعلامی برای پیش‌بینی عملکرد آنها مهم است و برای مطالبه‌گری‌ها باید به آن هم اشراف داشت، به شکل گذری نگاهی به برنامه‌های مطرح‌شده او در مجلس می‌اندازیم:

او پس از آنکه ادفاش را براساس اسناد بالادستی قانون اساسی جمهوری اسلامی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و برنامه هفتم توسعه توضیح داده است، به سیاست‌های کلی نظام در حوزه فعالیتش، قوانین موضوعه مصوب مجلس و شوراها اشاره کرده و براساس آنها ماموریت و وظایف کلی وزارت تحت سکانداری‌اش را تشریح کرده است.

در این بخش آمده است:
«تلاش در جهت تحقق و توسعه آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در چارچوب قانون اساسی و سایر قوانین کشور و تأمین توسعه سیاسی و اجتماعی پایدار و ارتقاء سطح مشارکت عمومی

«زمینه‌سازی برای فعالیت مطلوب احزاب و تشکل‌های سیاسی و مردم‌نهاد و نظارت بر فعالیت آنها، هدایت و راهبری و پشتیبانی شوراهای اسلامی و نظارت بر فعالیت آنها
«ارتقاء اثربخشی شورای امنیت کشور با رویکرد نرم و اجتماعی و تأمین و حفظ امنیت داخلی و استقرار نظم و آرامش در کشور و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اطلاعاتی انتظامی و نظامی و حفاظت از مرزها
«اجرای سیاست‌های عمومی دولت به منظور پیشبرد

مورد آن صحبت می‌شود، فکر می‌کنید برنامه‌های وزیر کشور به صورت مطلوب قابل اجراست؟

به نظر می‌آید چند عامل را باید ببینیم تا موفقیت حاصل شود. اول اینکه برنامه بر منویات و مطالبات جامعه منطبق باشد که رئیس‌جمهور منادی، سخنگو و نماینده آن بود و شعارهای مردم را در انتخابات مطرح کرد. دوم اینکه اراده حاکمیت برای پاسخگویی به مطالبات جامعه برقرار باشد. سوم اینکه، پشتیبانی همه‌جانبه دولت را همراه داشته باشد. با وجود این سه رکن می‌توان امیدوار بود که دولت و شخصاً وزارت کشور در ماموریت‌ها و وظایف خود موفق خواهند بود. اگر هر کدام از این بخش‌ها دچار آسیب شود و تا کارآمد باشد، امید چندانی به تحقق برنامه‌های موردنظر نخواهیم داشت.

کلام آخر اینکه؛ به نظر من وزارت کشور و حیطه تکالیف و ماموریت‌های آن، بازناب‌دهنده و نماد تعامل و همکاری حاکمیت با هسته سخت قدرت در تحقق برنامه‌های رئیس‌جمهور است. اگر حکومت قصد همکاری و مساعدت با رئیس‌جمهور را داشته باشد هر کس در مقام انتصاب قرار گیرد ولو از همه ویژگی‌های مدنظر برخوردار نباشد، اما بالمآل تلاش‌های او منشا توفیق و عملکردش قرین موفقیت است. اما اگر قرار حاکمیت همراهی با رئیس‌جمهور نباشد، هرکس با هر ظرفیت و به هر میزان از توانمندی هم که در رأس وزارت کشور قرار گیرد، لاجرم نمی‌تواند انتظارات رئیس‌جمهور و جامعه پشتیبان و سازمان رای او را آن‌طور که مطلوب نظر است به‌ثمر

رساند.

نگاه حزب

قضاوت‌ها عادلانه نیست

فرهاد فخرآبادی، خبرنگار گروه سیاست؛ یکی از پرحاشیه‌ترین انتخاب‌های مسعود پزشکیان برای حضور در کابینه دولت چهاردهم، فردی است که تمام سابقه کاری‌اش حضور در نیروی انتظامی بوده است؛ موضوعی که باعث شده نقدها به حضور اسکندر مومنی به‌عنوان وزیر کشور پیشنهادی بیش از سایرین باشد. سعید نورمحمدی، عضو شورای مرکزی و سخنگوی حزب ندای ایرانیان در گفت‌وگو با خبرنگار هم‌میهن نقدهای مطرح‌شده درباره مومنی را غیرعادلانه دانست. او معتقد است وزیر کشور همیشه تحت نفوذ و همسوس با دولت بوده است. متن گفت‌وگو با او در ادامه می‌آید.

بعد از معرفی کابینه پیشنهادی، اظهارنظرها پیرامون برخی گزینه‌ها بیش از سایرین ایجاد شده است. یکی از این افراد اسکندر مومنی است؛ تحلیل‌تان از معرفی این فرد برای وزارت کشور چیست؟ آیا او می‌تواند در مجموعه این وزارت‌خانه تغییر ایجاد کند؟

واقعیت امر این است که جامعه و حتی نخبگان سیاسی شناخت دقیق و کاملی از آقای مومنی ندارند. شاید دلیل این مسئله‌ی حاشیه‌بودن ایشان به‌خصوص در حوزه رسانه است که باعث شده شناخت از ایشان کامل نباشد و گمانه‌زنی‌های غیرمستند منبای شناخت از ایشان قرار گیرد. اگر به سابقه آقای مومنی در نیروی انتظامی نگاه کنیم، دو ویژگی در دوران مدیریت ایشان پررنگ‌تر از سایر ویژگی‌ها بوده است: اولین ویژگی مردم‌داری ایشان بوده و دومین ویژگی که داشتند، نظم و انضباط کاری بوده است. من تصور می‌کنم اگر همچنان به مردم‌داری واقعی پایبند باشند و متوجه مردم‌داری مصنوعی که شهروندان را به خودی و غیر خودی تقسیم‌کنند باشند، می‌توان انتظار داشت در مسئولیت خودشان موفق باشند.

چقدر کلیت و گفت‌وگو دولت می‌تواند بر رویکرد رفتار این وزارت‌خانه تأثیرگذار باشد؟
وزارت همیشه تحت نفوذ دولت بوده است.

من به‌خاطر نندارم در هیچ دوره‌ای وزارت کشور با دولت مستقر همسو نباشد. این موضوع اصلاً شدنی نیست. نگاه رئیس‌جمهور و وعده‌های ایشان کاملاً در وزارت کشور حاکم خواهد شد. در دولت اول آقای روحانی، زمانی که آقای رحمانی فضلی برای وزارت کشور معرفی شدند، همین نگرانی‌هایی که نسبت به آقای مومنی مطرح می‌کنند در آن زمان هم گفته شد. اما گذشت زمان نشان داد که رویکردهای وزارت کشور کاملاً تحت تأثیر رئیس‌جمهور و هیئت دولت است. حتی در مورد استان خراسان رضوی گزینه‌ای که برای استانداری معرفی شد، چندین بار با مخالفت اعضای هیئت دولت روبه‌رو شد و به فردی غیرهمسو با دولت رای داده نشد. آقای مومنی هم طبیعتاً خودشان می‌دانند در چه دولتی مسئولیت پذیرفته‌اند و انتظارات از ایشان چیست. بالاخره ایشان دوست ۳۰ساله آقای رئیس‌جمهور هستند و قطعاً رئیس‌جمهور هم انتظارات و دیدگاه‌های خودشان را با ایشان در میان گذاشته‌اند. به همین دلیل حتماً سیاست‌های این وزارت‌خانه مانند باقی وزارت‌خانه‌ها با سیاست‌های رئیس‌جمهور و دولت تنظیم خواهد شد.

با توجه به تجربه تلخی که وزارت کشور غیرهمسو با کلیت دولت در سال ۹۸ ایجاد کرد، آیا باید نگران چنین تکرارهایی باشیم؟

به نظر من، گاهی ما در بیان روایت‌های تاریخی کمی بی‌صداقتی می‌کنیم. اولاً که در دولت آقای روحانی در تمام مدت سیاست‌ها و نگاه شخص رئیس‌جمهور حاکم بود. هیچ اتفاق مخالف نظرات رئیس‌جمهور اتفاق نیفتاد. مثلاً در مورد سال ۹۸ که شما مثال زدید، آیا دیدگاه رئیس‌جمهور وقت در مقابل عملکرد وزارت کشور بود؟ وزارت کشور همان را اجرا کرد که رئیس‌جمهور نظرش بود. اگر نقدی وجود داشت به آقای روحانی برمی‌گشت. الان هم همین‌طور خواهد بود. وزیر کشور که نمی‌تواند مخالف نظرات رئیس‌شورای عالی امنیت ملی که رئیس‌جمهور است موضعی اتخاذ کند. من باور دارم در شرایط فعلی به آقای مومنی دارد بی‌انصافی می‌شود. گفته می‌شود ایشان سهم آقای قالیباف در مجلس هستند. چه کسی مطمئن است که ایشان رای اعتماد می‌آورد؟ اصلاً بعید ندانید همین اصولگرایان تندرو با ایشان مخالفت کنند. در شرایطی که دولت به درستی اطلاع‌رسانی نمی‌کند، قضاوت‌هایی صورت می‌پذیرد که اصلاً عادلانه و منصفانه نیست. باید به آقای مومنی و آقای پزشکیان اعتماد کنیم و قصاص قبل از جایت‌کنیم.